

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 60 coroane. — Pe șase luni 30 coroane. — Pe trei luni 15 coroane.
Ziarul apare Marțea, Joia și Sâmbăta

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

== Prețul inserțiunilor, după învoeală ==

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Ordin de chemare

Consiliul Dirigent al Transilvaniei, Bănatului, și al ținuturilor ungurene locuite de Români, în baza decisiunii ministerului regal Nr. 5036/1919 și 2715/1919 chiamă la arme pe toți tinerii de naționalitate români născuți în anii 1896, 1897 și 1898 cari locuiesc pe teritoriul cercurilor de recrutare arătate mai jos.

1. Trupă

(Subofițeri și soldați fără grad)

a) *Primarii comunelor* au să conducă și să prezenteze deodată la comanda cercului de recrutare toți tinerii născuți în anii 1896, 1897 și 1898, cari să țin de comunele lor și sunt de naționalitate români.

Vor fi deci prezentați nu numai aceia, cari mai înainte au servit la armata comună, honvezi (Landwehr), infanterie, cavalerie, artilerie, ori în alte servicii, ci chiar și aceia cari la recrutările austro-ungare au fost aflați neapți și cari până acum nu au făcut nici un serviciu militar. Despre cei cari zac în pat, să se aducă atestat dela medic. Oamenii vor fi prezentați cu o listă făcută după matricula de botez. În această listă se va motiva absența oamenilor neprezentați.

Oamenii cari la publicarea ordinului acesta nu locuiesc în comuna natală, vor fi prezentați împreună cu oamenii comunei în care locuiesc. Se vor induce însă pe o listă separată a «străinilor», care va arăta și comuna natală a fiecărui «străin».

b) *Timpul și locul de prezentare* a tinerilor (trupă) născuți în anii 1896, 1897 și 1898 la:

Arad

la Comanda Cercului de recrutare Arad

17	Noemvrie 1919	Orașul Arad
18	"	Plasa Arad
19	"	Plasa Siria
20	"	Plasa Pecica
21	"	Plasa Aradul nou
22	"	Plasa Nădlac
24	"	Plasa Periameș
25	"	Plasa Tornova
26	"	Plasa Mariaradna
27	"	Plasa Borossebes
28	"	Plasa Hălmașiu
29	"	Plasa Sân Miclăușul Mare

Timișoara

la Comanda Cercului de recrutare Timișoara

17	Noemvrie 1919	Orașul Timișoara
18	"	Plasa Centrală Timișoara
19	"	Plasa Cena
20	"	Plasa Vinga
21	"	Plasa Pardani
22	"	Plasa Recaș
24	"	Plasa Bega
25	"	Plasa Lipova
26	"	Plasa Murăș
27	"	Plasa Jombolia

Lugoj

la Comanda Cercului de recrutare Lugoj

17	Noemvrie 1919	Orașul Lugoj
18	"	Plasa Lugoj
19	"	Plasa Timiș
20	"	Plasa Buziaș
21	"	Plasa Făget
22	"	Plasa Deta
24	"	Plasa Ciacova
25	"	Plasa Banloc
26	"	Plasa Madoș
27	"	Plasa Bocșa
28	"	Plasa Reșița

Caransebeș

a) Comanda Cercului de recrutare Caransebeș

17	Noemvrie 1919	Orașul Caransebeș
18	"	Plasa Caransebeș
19	"	Plasa Teregova
20	"	Plasa Orșova
21	"	Plasa Verșeț
22	"	Plasa Orașița
24	"	Plasa Iam
25	"	Plasa Bozovici

b) la Moldova Nouă-Reședința plasei Moldova (Comisia 2-a de recrutare)

22	Noemvrie 1919	Plasa Moldova
24	"	Plasa Iam (Comunele hotărâte de pretorul plasa Iam)
25	"	Plasa Bozovici și Orșova (Comunele hotărâte de pretori plășilor respective).

Imediat după afișarea prezentului ordin de chemare, pretorii plășilor *Iam, Bozovici și Orșova*, vor hotărâ personal — față cu situația și împrejurările locale — cari comune urmează să meargă la *Caransebeș* pentru recrutare și cari la *Moldova Nouă*, pentru a se înfățișa înaintea celei de a 2-a Comisiune de recrutare. — Numele acestor comune va fi comunicat urgent, — de către pretorii respectivi — Cercului de recrutare *Caransebeș* care urmează a face lucrările pregătitoare.

c) Se atrage atențiunea, că oamenii vor fi încorporați la regimente imediat după ce au fost constatați apți de serviciul militar. Oamenii vor avea deci în vedere la plecarea lor de la vetre, că au să-și înceapă serviciul militar.

2. Ofițeri

și amployați militari

Înțelegând și aspiranții de rezervă și de gloată cari sunt de naționalitate română și sunt născuți în anii 1877 până 1898 inclusive — au se plece 48 ore după publicarea acestui ordin la cercul de recrutare căruia aparține locul lor natal.

3. Scutiri

Următorii ofițeri (înțelegând și aspiranții) și trupă sunt scutiți de a se prezenta și sunt considerați ca mobilizați pe loc fără a primi vre-o competență militară:

a) Toți lucrătorii minelor (băilor) și uzinelor de cărbuni, sare și fier.

b) Cei aplicați definitiv la căile ferate, la poștă, la telegraf, și la oficiile de stat și administrative române (lucrătorii cu ziua nu sunt scutiți de serviciul militar).

Șefii persoanelor numite sub a) și b) au să înainteze în timp de opt zile comandamentului cercului de recrutare o listă a persoanelor cari se află la ei și sunt absolut necesari serviciului lor.

Scutirea de mobilizare nu mai este valabilă îndată ce persoanele indicate sub a) și b) nu mai fac serviciile pentru cari au fost dispensate.

c) Studenții universitari, de teologie, de școli superioare tehnice, comerciale, industriale, agricole și de silvicultură — dacă aceste școli sunt echivalente cu studiul universitar.

d) Profesorii și învățătorii școlilor de stat sau școlilor confesionale.

Persoanele indicate sub c) și d) au să înainteze comandamentului cercului de recrutare al locului lor de naștere un document dela școală din care să se poată constata că într'adevăr cad în vr'una din condițiunile prevăzute sub c) și d) și iau parte la prelegeri, respective execută profesura.

Cei ce se află în străinătate vor înainta aceste documente pe calea ambasadelor.

4. Dispensări

Întreținătorii de orfani, de mame văduve și de părinți săraci trecuți de 70 ani, au dreptul să ceară dispensarea de serviciul militar. Acest drept poate fi câștigat și din alte cauze grave, asupra cărora vor decide forurile militare în înțelegere cu cele administrative.

Această cerere o vor face însă numai după ce au intrat în serviciul militar, unde li-se vor da deslușiri detaliate asupra documentelor necesare pentru dispensare.

5. Medici

Comandamentul Corpului VII armată va chema la serviciul militar medici necesari dând ordine individuale către acei medici născuți în anii 1877 până 1898 cari se găsesc pe teritoriul cercurilor de recrutare amintiți mai sus.

Prefecții județelor pe teritoriul cărora se găsesc numitele cercuri de recrutare au să trimită până la 1 Noemvrie 1919 Șefului sanitar al Corpului VII armată un tablou nominal al tuturor medicilor aflați în zona lor de administrație, arătând numele, pronumele, domiciliul, anul și locul nașterii funcțiunea (medic județean, de plasa, cercual, comunal director sau alt grad la spital, medic privat etc.) precum și gradul militar. Se va avea în vedere că de fiecare spital rămâne la serviciu afară de director câte un medic secundar pentru câte 150 bolnavi de fapt aflați în spital, și se va face de către Prefectură propuneri în acest sens. — Domnii Prefecți rămân răspunzători ca listele să menție toți medicii și să sosească la timp.

Medicii cari cred că sunt neapți pentru serviciul militar au să plece 48 ore după afișarea acestui ordin la Șeful sanitar al Corpului VII armată pentru ca să se constate neapținutudinea și să nu fie chemați la serviciul militar.

Deodată cu publicarea acestui ordin intră în vigoare pedepsele

Legilor statarului

pentru toți, cari nu îndeplinesc la timp acest ordin, pentru cari împiedecă executarea lui, sau vorbesc contra îndeplinirii ordinului și pentru cari deși au cunoștință de aceste crime nu fac fără întârziere arătare. Toți aceștia nu vor fi părtași la pământurile ce se vor împărți.

Români!

Nu frica de pedeapsă să vă ducă la împlinirea acestui ordin de chemare ci mândria conștiință, că îndepliniți o sfântă datorie față de pământul nostru liberat și față de patria noastră română.

Este ciasul sfânt, când trebuie să punem temelie unui viitor demn și corăspunzător jertfelor și suferințelor de veacuri ale părinților noștri!

Aveți să răspundeți chemării, pentru a dovedi lumii întregi că ne iubim Țara și moșia și că știm să o stăpânim cu vrednicie, — ducând cu noi liniște, libertate și stăpânire dreaptă în toate colțurile țării.

Sibiu, la 18 Octomvrie 1919.

ss. IULIU MANIU
presidentul Consiliului Dirigent.

Românii din America

Nevoile zilelor amare mai ales în jumătatea a doua a veacului trecut au pus în mâna oamenilor noștri toiagul pribegiei. Nevoia a îndemnat lumea să-și caute scut și scăpare în America, unde traiul era mai ușor și omul muncitor putea ajunge la stare bună.

Așa s'a vorbit azi, așa s'a vorbit mâne, și lumea a început se emigreze la America.

Au emigrat la început singuratici, cari în scurt timp s'au întors acasă cu stare bună. Din câștigul pus la o parte și-au acoperit oamenii datoriile, și-au procurat vituțe pentru lucrul câmpului, și-au reparat casele, unii au zidit case nouă, și în scurt timp au luat din nou drumul lung, dară acuma cunoscut, al Americii cu gândul, ca în scurt timp din nou să se întorcă omul la ai sei de acasă, și la lucrurile sale obicinuite de acasă.

Cunoaștem sate întregi, cari erau cunoscute ca tipic de sate sărace, și cari din agonisita dela America s'au regenerat, oamenii și-au plătit datoriile, și-au cumpărat pământuri, au zidit case nouă, și din comunele cele mai rămase îndărăpt au ajuns a se număra între comunele fruntașe.

Cunoaștem preoți harnici, cu tragere de inimă cătră popor cu pricepere pentru înaintarea lui, oameni cu sfat bun pentru popor la vreme de nevoie, cari au sfătuit poporul, l'au povățuit în nusuințele lui spre bine, au purtat socoteala despre tot câștigul poporului din lucrarea lui în America. Trecând toate afacerile postale zi de zi prin mâinile preotului, care avea în administrația sa și poșta în comună, a constatat că acel popor sărac dar muncitor, în curs de un an a trimis acasă sute de mii de coroane, cu cari au înlesnit traiul celor de acasă.

Emigrarea aceasta în masse a poporului spre America n'a fost un ce făcut cu sistem cu plan, din punct de vedere economic social, n'a fost un ce ocrotit de

administrația statului. El s'a dezvoltat dela sine, s'a vorbit din gură în gură, oamenii au luat drumul greu spre țeara cea nouă, spre lumea cea nouă, unde traiul era mai lesne, unde lucrul se plătea mai bine, și unde poporul nostru muncitor și cruțător putea pune ceva la o parte pentru familia de acasă.

Ca acești români duși în țeri streine să aibă și acolo în depărtare mângâierea sa sufletească, din când în când, unde cereau împrejurările li se trimiteau de aici dela autoritatea bisericească preoți, cari se dea mângâierea acestui popor rupt din legăturile sale familiare, și instreinat din necaz pentru un timp oare-care.

Așa s'a întâmplat deci că s'au trimis preoți români la America. În locurile industriale, mai ales la orașe unde erau fabricile, și unde erau românii în lucru s'au format cu timpul comune bisericești. Preoții trimiși la America după un timp oare-care se reîntorceau acasă, și făceau raport despre vieța credincioșilor noștri de acolo.

Acești preoți erau toți cu concediu de aici dela autoritatea bisericească, având a se reîntoarce după un timp oare-care, și a arăta vieța credincioșilor noștri în acea lume nouă.

A venit războiul acesta mondial cum se numește el cu un cuvânt nou, războiul ce s'a întins peste lumea întreagă, și credincioșii noștri din America nu s'au mai putut întoarce acasă.

Nu am mai putut trimite noi preoți, nu s'au mai putut reîntoarce preoții noștri aflători acolo, cu un cuvânt s'a tăiat firul comunicărilor dintre biserica noastră cu preoțimea noastră din America.

În zilele acestea primim niște tipărituri din America și cetim următoarele:

«Petiția Episcopiei române ortodoxe din statele unite ale Americii de Nord cătră președintele Woodrow Wilson.»

Petiția aceasta scrisă în două limbi în cea engleză și în cea românească ne vestește lucruri nouă despre românii din America. Între altele cuprinde și următoarele:

«Supunerea bisericilor din America scaunului mitropolitan din București.»

Un act măreț au săvârșit Românii din America în zilele de 9 și 10 Martie 1918, în timpul când se părea că steaua României a apus, când armata germană iubită în București și în Berlin, Ungaria și Bulgaria 'și întindeau hotarele pe pământul românesc și frații noștri din Transilvania plâneau pe mormântul nădejdelor lor.

Ne mai având alte legături cu cei de acasă decât cele bisericești, cari indirect ne legau și de guvernul maghiar, în ziua de 10 Martie am rupt și aceste legături, întemeind aicea o Episcopie ortodoxă română, pe care am supus-o jurisdicțiunii Mitropoliei din București, ca și în felul acesta să dovedim, că vrem desfacerea de Ungaria și Unirea cu România, de la care totdeauna am așteptat mântuirea noastră. Documentul, ce s'a iscalit în această zi în Youngstown—Ohio de cătră preoți și mireni, reprezentanți ai lor o sutăcincizeci de mii de Români ortodoxi va rămânea de acum și pururea una dintre cele mai frumoase pagini ale istoriei noastre.

Ce vedem noi din toate acestea? Vedem, că românii ortodoxi din America pe timpul războiului s'au desfăcut de legăturile cu Ungaria, și în cele bisericești au înființat o episcopie ortodoxă-română, care o au pus sub jurisdicțiunea Mitropoliei din București.

Aceasta este vestea cea mai nouă și unica, care din 1914 o avem dela preoțimea noastră din America.

Cum noi biserica ortodoxă română de aici am avut legături cu preoțimea noastră din America, având acolo și administrator protopopes, vom cerca să aflăm ce s'a petrecut, ca să dăm lucrurilor mersul lor normal. Și până o vom face aceasta, constatăm că frații noștri din America de acolo din depărtare mai clar au văzut dezvoltarea evenimentelor decât noi cei de aici din focul primejdiei.

Unirea care la noi s'a făcut la 18 Octomvrie 1918 frații din America o au făcut în luna Martie 1918.

Bucurăm-ne deci împreună azi toți românii văzându-ne toți la un loc, în stat liber în România-Mare.

Resonul fraților din America, cari spre a rupe legăturile cu Ungurii au eșit din legăturile metropoliei noastre azi nu mai are loc. Suntem toți ortodoxi în România Mare, și se pot restabili legăturile normale din trecut.

Frații noștri tăiați de 4 ani prin evenimentele războiului de cei de acasă, acuma se pot întoarce la ai lor, spre a ne bucura cu toți aici acasă de zilele fericite, cu cari ne-a cercetat Dumnezeu.

Dela ședința solemnă a Congresului eparhial economic

Sâmbătă seara la orele 8, în Sala Eparhială a avut loc ședința solemnă a Congresului Eparhial economic.

Afară de numeroșii preoți, au mai asistat: I. P. S. Sa Arhiepiscopul Nicodem, P. S. Sa Arhiereul Gurie, Vicarul Mitropoliei Moldovii, dl Pantelimon Halippa și dl Inspector general al finanțelor din Basarabia, dl Ciocârdel.

Ședința s'a deschis cu cuvântarea I. P. S. Sale Arhiepiscopul Nicodem care după ce a binecuvântat adunarea a sfătuit pe sfinții părinți să fie cu multă luare aminte la cele ce va vorbi dl Pantelimon Halippa.

După I. P. S. Arhiepiscop a vorbit dl Pantelimon Halippa, care a îndemnat pe preoți să sfătuiască poporul ca acesta să nu plece urechea la «lupii îmbrăcați în piele de oaie», — cum zicea dsa, — ce zăpăcesc capul norodului îmbiindu-l să nu meargă la alegeri. «Nu vorbesc în numele nici unui partid, a spus dl Halippa, însă este o datorie obștească și națională ca tot insul căruia legea i-a dat dreptul de vot, să meargă cu inima deschisă la urnă și să-și aleagă candidații ce-i dorește, pe cei cari îi va socoti că merită să fie aleși norodului.

Trecând la chestiunea pământurilor bisericești, a relevat starea precară în care se găsește Clerul din punct de vedere economic, informând cum «Casa Noastră» a pus în discuție această chestiune spre a cărei mai bună rezolvire, a opinat: că dorește, ca într'un apropiat consiliu al «Casei Noastre» să ia parte și o delegație a Congresului.

Propunând părinților: să se hotărască a alege, ori să rămână cu pământurile avute până acum sau să primească o leafă suficientă dela Stat cu care să se poată reabilita și trăi în tihnă fiecare, dl Pantelimon Halippa și-a dat părerea Dsale, c'ar fi mai bine să aleagă cinstitele lor fețe, pe cea din urmă, — adecă leafa.

Apoi, istorisind: cum la Conferința de pace, la Paris, mișună o mulțime de agenți, care lucrează împotriva Unirii Basarabiei cu România Mună, și-a încheiat cuvântarea spunând, că Ministerul Basarabiei în acord cu, Guvernul Central, a hotărât să trimită la Paris delegații din reprezentanți ai fiecărei instituție din Basarabia, — adecă din organizațiile țărănești, preoți, învățători, profesori secundari și de ceilalți, etc. — pentruca împreună cu domnul Pelivan, trimisul Basarabiei la Conferința Păcii, să dovedească omenirii întregi, că Moldovenimea dintre Prut și Nistru s'a alipit pe vecie lângă trupul României Mari.

Dl Ciocârdel, a făcut un expozeu al vâlutei noastre, arătând amănunțit cursul scăzut ce îl are Rubla «Romanov» și pe toate piețele străine, care a ajuns la 20—30 bani, sfătuiră pe bunii părinți să nu-și mai vândă nici un fel de product, pentru nici un motiv, decât pe lei

și când vor merge pe acasă să spună jandarmilor și tuturor șefilor de autorități că Statul dacă a fixat cursul rublei «Romanov» la un leu, le-a fixat numai pentru a veni în binele populației, ca să-și poată plăti impozitul și dările către Stat în ruble socotite lei și nici decum pentru a fi obligat țărănul ca să și vândă calul, samsarului, pe ruble socotite a un leu una. Să nu mai vândă nici un țaran decât în lei și atunci toți acaparatorii vor scoate lei din fundul lăzilor de unde i-au vârat, căci sunt peste 300 milioane de lei în circulația Basarabiei.

Statul, — a încheiat dl Ciocârdel — a declarat o rubla «Romanov» egală cu un leu pe comptul său, pentru a veni în ajutorul populației, după cum v'am spus, dar odată intrată în casele lui, nu va mai fi pusă în circulație.

Ședința a luat sfârșit la orele 11 noaptea.
«Sfatul Țării».

Aniversarea suirii pe tron a M. S. Regelui

M. S. Regele Ferdinand I. al tuturor Românilor a început al 6-lea an al domniei Sale. Intreg pământul românesc se închină cu venerație înaintea Aceluia căruia i-a fost dat să îndeplinească visul său de veacuri: Unirea tuturor fiilor săi într'un singur Stat.

Suit pe tron în clipa când se pornise războiul lumii, când neamul românesc aștepta înfrigorat să vină pentru dânsul ziua dreptății. M. S. Regele și-a contopit sufletul său cinstit și bun cu sufletul neamului și când a sunat ceasul a pornit cu nesguduită hotărâre la lupta cea mare pentru desrobirea fraților.

A trăit alături cu toți Românii zilele de glorie dela începutul războiului nostru, a suferit împreună cu supușii săi clipele dureroase din Moldova, și a stat necontenit la datorie, încrezător și plin de nădejde în biruința noastră, până când dușmanul a fost înfrânt și gonit.

Atunci visul strămoșilor a luat ființă și suntem acum toți fii neamului într'o singură țară, sub un singur steag, sub același Rege.

Dacă pentru îndeplinirea unității noastre poporul român dela Nistru până la Tisa II înconjură cu nesfârșită iubire și urmașii II vor binecuvânta recunoștință nemărginită se îndreaptă către dânsul pentru că a dat dreptate celor uitați și asupriți până acum.

El a dat țărănilor pământ și drept de vot. Muncitorii ogorului strămoșesc li pronunță numele ca pe al unui sfânt și numele «Regele Țărănilor» cum l-au botezat va fi pentru Dânsul cea mai mare glorie.

În ziua aceasta, când Românii de pretutindena se roagă lui Dumnezeu pentru viața și fericirea Regelui, de pe pământul Basarabiei se ridică către Cer cele mai călduroase rugi pentru Acela, care desrobind-o din apăsătoarea stăpânire țaristă, i-a asigurat pacea și libertatea.

Și din orice colțisor al acestei părți din țară pornește astăzi din inimă curată urarea:

«Să trăiască M. S. Regele Ferdinand I!»

Scrisori din Viena

Cu privire la lipsa tramvaelor din Viena, cred că vor interesa pe cititori următoarele date:

Tramvaele transportă zilnic aproximativ 1.350.000 călători cari întrebunțează numai acest mijloc de transport. Liniile de tramvai au o lungime totală de 254 km. Cele mai lungi merg până la fabricile dela marginea orașului, având 5, 6, 7, 9, 10, 12, 14 până la 23 km. lungime. Parcul de vagoane întrebunțat este mare: 3100 vagoane. Personalul e numeros, adică 13.900 persoane în total din cari 7300 vatmani, 3200 conducători, 2600 lucrători în ateliere și 800 de funcționari. Incasările zilnice ating cifra de 800.000 coroane.

E vorba ca tramvaele Vienei să fie concesionate pentru exploatarea unei societăți franceze.

Dl Diamandi, comisarul României la Budapesta și aprovizionarea Austriei

Cu ocazia venirii sale la Viena dl Diamandi a dat asigurări de bună și repede... aprovizionare a Austriei cu cereale din România, ceia ce a produs adevărată senzație printre înfometajii din Viena. Faptul este exploatat de ziare și de guvern pentru potolirea mulțimei.

Dl Dr. Renner, a declarat dlui Diamandi, că Austria a avut totdeauna față de națiunea

română sentimente de prietenie și dacă raporturile dintre Austria și România au fost turburi în timpul din urmă, — aceasta se datorește numai statelor cu cari Austria a fost din nefericire aliată și cari au avut cu totul alte interese. Acum, când această alianță nu mai există, vor putea reinvia prieteneștile legături de altă dată. Și deoarece între cele două țări nu vor fi diferende de graniță, sau interese politice opuse, relațiunile economice vor putea fi și ele cultivate cu îngrijire și consolidate fără nici un gând ascuns de-o parte sau de alta.

La rândul său, dl Diamandi a răspuns că România va face tot posibilul ca să participe la aprovizionarea Austriei cu ceia ce-i va prisosi

Dl Renner a primit cu o vie satisfacție aceste asigurări.

Cu ocazia unei a doua convorbiri dl Dr. Loewenfeld, secretar de stat la departamentul aprovizionării publice, a predat dlui Diamandi un memoriu referitor la posibilitatea transportului pe Dunăre și cu calea ferată a alimentelor din România.

Străinii sunt poftiți să părăsească Austria.

Coroana austriacă este cotată cu 7 centime la Zürich.

Ziarele din Austria și cele germane din Ceho-Slovenia nu publică lista de materiale, alimente și vite furate de Nemți din România, în timpul războiului și după încheierea păcii, deși pomenesc de nota cu care guvernul român a înaintat această listă la Paris, care răspuns la somația consiliului de patru de a trimite inventarul celor capturate de armata românească în Ungaria.

Aceleași ziare iau apărarea Kaiserului care «nu poate fi extrădat, nici judecat și nici condamnat».

«Dacia».

Știrile zilei

Din cauza sfintei sărbători Cuv. Paraschiva, numărul cel mai apropiat al ziarului nostru va apărea Joi la orele obicinuite.

Românii și cultura franceză. Ministrul instrucțiunii publice din Franța, a anunțat guvernului român, că cei 150 de profesori francezi, pe cari România i-a cerut Franței pentru învățământul limbei franceze în Transilvania, Basarabia și Bucovina, vor sosi zilele acestea la București.

Academia Română acordă cu începere dela 1 Octomvrie crt. 2 burse à 600 lei fiecare din fondul Adamachi, pentru mergerea în Anglia a 2 tineri, care să aibă diploma de absolvire a liceului, secția reală, din țară și anume:

a) O bursă de trei ani, pentru studiul metalurgiei și în special a ferului și cuprului la școala de mine din Birmingham (Faculty of Science, Metallurgy);

b) O bursă de trei ani pentru studiul minelor, în special al minelor de cărbuni la aceeași școală «University, Faculty of Science, Mining».

Școala textilă din Cisnădie. Inscrierile la școala textilă din Cisnădie, jud. Sibiu, s'au început la 10 crt.

Scopul acestei școale, al cărei curs e de 3 ani, este de a formă sistematic prin instrucție teoretică și practică măestrii destoinici industria de tors, țesut și fabricat lână. Școala este instalată și aranjată cât se poate mai modern, cu atelierele următoare: a) spălătorie de lână, b) atelier de tors, c) atelier de țesut, d) apretură.

Se vor primi elevi, cari au cel puțin 14 ani și pregătirea celor 6 clase elementare ori 4 clase medii; primind totodată un stipendiu pentru susținerea lor.

Cererile pentru primire însoțite de un extras de botez un certificat școlar, atestat de paupertate și atestat medical și se vor adresa resortului Cultelor și instrucțiunii publice la Sibiu.

Societatea «Mormintele Eroilor». În București a luat ființă din inițiativă particulară societatea «Mormintele Eroilor», al cărei scop e de a întreține mormintele celor căzuți în război și a desvolta cultul morților. Prima ședință a avut loc la palatul mitropolitan și au luat parte cinci miniștri pe lângă persoanele din comitet. Au

vorbit dnii generali Râșcanu și Văitoianu, dna general Drăgălina etc. arătând scopul societății care e sub patronajul reginei. Se espediază apoi următoarea telegramă: M. Sa Regina Maria a României. «Intruniți în palatul mitropolitan în prima ședință, sub președinția P. S. S. Vicarului Mitropoliei din București, membrii comitetului central al societății «Mormintele Eroilor» căzuți în războiu își îndreaptă gândurile către M. Voastră, sub a cărei înaltă ocrotire se află societatea. Intreaga țară salută cu pietate și încredere opera începută sub înaltele auspicii ale Majestății Voastre, văzând că eroii neamului, căzuți pe câmpul de onoare sunt puși la locul de cinste cuvenită.

Consilieri agricoli au fost numiți din partea Resortului agriculturii:

Dl Sever Colbazi, regiunea I, județele Brașov, Treiscaune și Ciuc, cu reședința Brașov.

Dl Nicolae Iancu, regiunea II, județele Sibiu și Făgăraș, cu reședința Sibiu.

Dl Ioan Prescurea, (cu deleg.) regiunea III, județul Târnava-mare, cu reședința Sighșoara.

Dl Stefan Buzea, regiunea IV, județul Mureș-Turda, cu reședința Târgul Mureș.

Dl Ioan Maior, regiunea V, județul Alba-Inferioară, cu reședința Alba-Iulia.

Dl Marius Elekes, regiunea VI, județul Turda-Arieș, cu reședința Turda.

Dl Ioan Tilea, regiunea VII, județul Cojocna cu reședința Cluj.

Dl Eugen Podoabă, regiunea VIII, județele Solnoc-Dobâca și Bistrița-Năsăud, cu reședința Dej.

Dl Lazar Maior, regiunea IX, județul Sălajiu, cu reședința Șimlău.

Dl V. Papuc Secelea, regiunea X, județele Sătmar Maramureș și Ugocea, cu reședința Sătmar.

Dl Onisifor Bejiu, regiunea XI, județele Arad, Cenad și Bichiș, cu reședința Arad.

Dl Paul Dumitru, (cu deleg.) regiunea XII, județul Caraș Severin, cu reședința Lugoj.

Dl Teodor Oroveanu, (cu deleg.) regiunea XIII, județul Hunedoara, cu reședința Deva.

Dl profesor Dim. Comșa, regiunea XIV, pentru Munții Apuseni, cu reședința Abrud.

Dl Gavril Grama, regiunea XV, județul Bihor, cu reședința Oradea-mare.

Dl Maximilian Rotariu, regiunea XVI, județul Timiș, cu reședința Timișoara.

Dl Paul Bogdan, regiunea XVII, județul Târnava-mică, cu reședința Diciosănmărtin.

Scriitorii maghiari — unguri veritabili

Știam de mult, că literatura maghiară numai maghiară nu a fost, ci mai cu seamă jidovească. Acuma suntem în stare a arăta numele adevărat, pe lângă cel cumpărat cu o coroană, a celor mai de seamă scriitori unguri. Ei se numesc, resp. s'au numit mai înainte: Gárdonyi Géza — Geza Zigler, Molnár Ferenc — Franz Neumann, Szomory Dezső — Moric Weisz, Szomory Emil — Emanuel Weisz, Biró Lajos — Ludwig Blau, Lengyel Menyhért — Melchior Lebovics, Rákosi Jenő — Eugen Kremsier, Kóbor Tamás — Adolf Beerman, Kenedi Géza — Geza Kaufmann, Nados Sándor — Alexander Neumann, Szomaházi István — Arnold Steiner, Miklos Andor — Armin Klein, Szövény Zsigmond — Sigmond Deutsch, Dóczy Lajos — Ludwig Dux, Révész Béla — Albert Rescher, Béla Henrik — Chajem Nochem Bernstein, Adorján Andor — Andor Lackenbacher, Kemény Simon — Simon Kohn, Kabos Endre — Eduard Rosenberg, Kéri Pál — Paul Kramer, Timár Sztaniszló — Bela Schwarzenberg, Lakatos László — Ladislaus Kellner, Farkas Pál — Siegfried Shlesinger, Sztalmári Moric — Moric Gottlieb, Bary Ágost. dr. — Hugo Rosenthal, Ignóty — Hugo Veilgisberg, Fabinyi István dr. Füzeseri — Izidor Froschner, Bede Job — Jakob Rosenberg, Job Dániel — David Ziffer, Gábor Andor — Andor Greiner, Turi Béla — Bela Tillmann, Molnár Jenő dr. — Jakob Müller, Milos Jenő — Eugen Stundinka, Ujvári Péter — Pinkus Neuwelt, Sas Ede — Eduard Hille, Erdőssi Rudolf — David Ehrenwald, Berkes Imre — Isidor Berger, Bernát Otto dr. — Otto Singer, Tömörkény István — Stefan Steingaszner, Emőd Tamás — Ernest Fleischer, Szép Ernő — Ernst Schön, Kovács Lidi — Lidia Frank.

Nu știm să fi mai rămas vreunul neamintit. Prin urmare acești jidani și șvabi au condus literatura și ziaristica maghiară, cel mai scump clendiu al unui popor.

«Unirea».

Nr. 583/919

(333) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de al doilea învățător dela școala confesională gr. or. română din Viștea de sus protopresbiteratul gr. or. al Avrigului, se publică concurs cu termenul de 15 zile dela prima publicare în «Tel. Rom.»

Emolumentele împreunate cu acest post de învățător sunt cele prescrise de lege și anume 600 coroane anual din cassa bisericeii, iar restul și celelalte adause d'in ajutorul dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post de învățător să-și substearnă cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare la oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului în Avrig (poșta Avrig, jud. Sibiu) până la termenul susindicat, având alesul învățător pe lângă școala de toate zilele și de repetițiune să conducă elevii de școală în Dumineci și sărbători la biserică și să cânte cu ei la liturghie și să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare în comună spre a face cunoștință cu poporul și poziția locului.

Avrig, 12 Septembrie 1919.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioan Cădea
protopop.

Nr. 105/1919

(334) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului al II de învățător la școala confesională gr. or. din comuna Bendorf se publică concurs cu termenul de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: a) dela comuna politică Bendorf alodiul comunal 340 cor. b) restul, salari și bani de cvartir de la regim c) pentru 1/4 jugăr grădină de la comuna politică 20 cor. d) lemne de foc din pădurea comunei Bendorf după cum capătă fiecare poporan.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare în termenul arătat subsemnatului oficiu protopresbiteral și înainte de alegere a se prezenta poporului în biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cântări.

Bendorf, 7 Iulie 1919.

Nicolae Gavrea,
prezident.

Ion George,
notar.

Văzut: **Joachim Muntean,**
protopop.

(308) 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor vacante de învățători dela școlile confesionale din parohiile: Banpotoc, Boholt, Hondol și Suligete — protopresbiteratul Deva se publică concurs cu termenul de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt:

1. **Banpotoc:** salariul prescris de lege, din care 450 cor. dela comuna bisericăscă, restul dela stat. Cvartir în natură grădină (1000 st. □) lemne pentru școală 2 stângini.

2. **Boholt:** Salariul prescris de lege, din care 600 cor. dela comuna bisericăscă iar restul dela stat. Cvartir în natură și 4 m. lemne de foc.

3. **Hondol:** salari 100 cor. dela cassa bisericeii, restul dela stat, cvartir și grădină.

4. **Suligete:** salari 800 cor. dela comuna bisericăscă, restul dela stat. Cvartir în natură, 2 st. lemne pentru școală și învățător, relut de grădină 20 cor.

Cel ales este dator a conduce Dumineca și în sărbători elevii la biserică și a cânta cu ei la liturghie. Cei cu cunoștințe muzicale vor fi preferiți.

Reflectanții să-și înainteze cererile instruite cu documente în regulă subsemnatului oficiu protopresbiteral având a se prezenta și în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Deva la 15 August 1919.

Oficiul protopopesic gr.-or. român al Devei în conțelegere cu comitetele parohiei respective.

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter.

Nr. 171/1919.

(335) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II Neagra de Jos din protopresbiteratul Câmpenilor, se publică concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Cererile de concurs provăzute cu documentele prescrise se vor înainte în termenul dotat subsemnatului oficiu, iar concurenții cu prealabila incuviințare a subsemnatului se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a cânta și a face cunoștință cu poporul.

Câmpeni, 21 Septembrie 1919.

Oficiul protopresbiteral al tractului Câmpeni în conțelegere cu comitetul parohial.

Petru Popovici
protopop.

Nr. 593/919.

(341) 1—3

Concurs

Pentru întregirea definitivă a două catedre de învățător la școala noastră din comuna Rotbav se publică concurs cu termenul de 30 zile dela cea dintâi publicare în «Telegraful Român».

Învățătorul ales și întărit va avea:

1. Salari dela biserică 1000 cor.

2. Cvartir natural sub Nr. 5 și 196.

În cazul, când învățătorilor aleși nu le vor conveni cvartirile naturale, biserică le va plăti bani de cvartir conform legii.

3. Toate celelalte adause se vor cere dela stat. Amândoi învățătorii sunt datori, să conducă școlarii Dumineca și sărbătoarea la biserică și să cânte cu ei răspunsurile liturgice.

Doritorii au să-și înainteze rugărilor lor conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral și să se prezente în biserică în vre-o Duminecă sau sărbătoare ca să-i cunoască poporul.

Rotbav, 12 Octombrie 1919.

Ioan Marin
paroh prezident.

Constantin Furtună,
secretar.

Văzut: **Dr. V. Saftu**
protopop.

Nr. 360/1919.

(307) 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de învățători, la școlile confesionale din comunele mai jos înseminate, se publică concurs cu termenul de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

1. **Sibot:** a) un post de învățător cu salari dela biserică 600 cor. restul întregire dela stat, 240 cor. relut de cvartir, 40 cor. relut de grădină și 2 stângini lemne de foc — dela comuna bisericăscă, b) un al doilea post de învățător cu salari dela biserică 600 cor. restul întregire dela stat, 240 cor. relut de cvartir, 40 cor. relut de grădină și 2 stângini lemne de foc — dela comuna bis.

2. **Balomir:** un post de învățător cu salari dela biserică 1200 cor. relut de cvartir sau cvartir în natură și relut de grădină 20 cor. Cei cu aptitudini muzicale vor fi preferiți și remunerați deosebit.

3. **Bintinț:** un post de învățător cu salari dela biserică prin repartitie 600 cor. restul dela stat, cvartir și grădină în natură, 3 stângini de lemne din care se va încălzi sala de învățământ dela comuna bisericăscă.

4. **Pischinț:** un post de învățător cu salari dela biserică din repartitie 600 cor. cvartir în natură sau relut de cvartir; relut de grădină. Restul de salari să întregește dela stat.

Învățătorii aleși, pe lângă îndatoririle prescrise de normele în vigoare, sânt datori să instrueze și în școala de repetiție, și în Dumineci și sărbători să conducă copii la biserică și să cânte cu ei în cor la sf. liturghie.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare, în termenul arătat subsemnatului oficiu protopresbiteral și înainte de alegere a să prezenta în persoană în parohie spre a-i cunoaște și poporul.

Orăștie, 3/16 Septembrie 1919.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al tractului Orăștie, în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Domșa
protopop.

(310) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățător și cantor la școala noastră confesională din filia **Netuș**, protopopiatul Sighișoara, se publică concurs de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 100 cor. dela popor, iar restul tot dela stat votat deja.

Locuință în natură sau relutul prescris. Relut de grădină 20 cor. Din lemnele sa'e de 2 stângini va încălzi și sala de învățământ, nefiind computeate în salari.

Alesul, pe lângă prevederea învățământului școlar la ambele coruri va avea a-și conduce struna de cantor și cu elevii a cânta liturghia și eventualele servicii divine. La înmormântări va avea a cânta răspunsurile funebreale.

Cei capabili de a forma cursuri vor fi separat remunerați.

Concurentul va avea a se prezenta la biserică a cânta dovedindu-și dexteritatea de cant și tipic.

Cererile concursuale provăzute cu documentele prescrise are să și-le înainteze oficiului protopopesic în Sighișoara.

Netuș la 29 August v. 1919.

Andrieu Moldovan,
preot-președinte.

Ioan Marcu,
epitrop I.

Văzut: **Dimitrie Moldovan**
protopop.

(309) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător la școala confesională din **Hendorf**, protopopiatul Sighișoara în senzul ordinului consistorial din 8/21 August a. c. Nr. 5927 Școl. se publică concurs cu termenul de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 600 cor. repartitie dela popor, restul dela stat votat deja.

Locuință în edificiul școlii constatatoare din o odaie. Relut de grădină 20 cor. Lemne 2 stângini computeți în salari cu 120 cor. Alesul pe lângă prevederea învățământului școlar la ambele cursuri mai are a conduce elevii la biserică având în Dumineci și sărbători și zile liturgice a cânta Utrenia, Liturgia și alte servicii divine. La înmormântări va avea a cânta răspunsurile funebreale.

Cei capabili de a forma și a conduce corul tinerimii vor fi preferiți și remunerați. Concurentul înainte de alegere are a se prezenta înaintea poporului în biserică a cânta, dovedindu-și dexteritatea în cant și în tipic.

Cererile de concurs provăzute cu documentele prescrise are să și le astearnă oficiului protopopesic din Sighișoara.

Hendorf la 2/15 Septembrie 1919.

Din ședința comitetului parohial.

Andrieu Moldovan
par. preș. com. parohial.

Nicolae Hantău
epitrop I, notar.

Văzut: **Dimitrie Moldovan**
protopop.

Nr. 490/1919.

(313) 3—3

Concurs

Public concurs cu termenul de 15 zile dela întâia publicare în «Telegraful Român» pentru întregirea postului învățătoresc vacant dela școala primară conf. gr.-or. română din **Rogoz**, protopresbiteratul Cetății-de-petră.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Salariul legal și anume: 200 coroane dela comuna bisericăscă din repartitie pe popor, iar restul — votat deja — dela stat.

2. Locuință corespunzătoare în natură.

3. Relut de grădină de cor. 20

Reflectanții să-și înainteze petițiile de concurs cu documentele recerute subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul indicat și să se prezinte și în comună, ea concurenți.

Lăpușul-unguresc, la 10 Sept. 1919.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al tractului «Cetatea de baltă» în conțelegere cu comitetul parohial.

Andrei Ludu
protopop.